T.C.
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
Hukuk Fakültesi
Genel Kamu Hukuku Anabilim Dalı Başkanlığı

Prof. Dr. İlyas DOĞAN
Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
Emniyet Mahallesi, Muammer Bostancı Caddesi No: 4
Yenimahalle/ANKARA, Posta Kodu 06560
(Beşevler Yerleşkesi)
Ofis tel: +903122162194
Özel tel: +905058308074
E-Mail: ilyas.dogan@hbv.edu.tr

04.11.2019

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Doktora Öğrencisi Poşanov Nursultan Nurbayulı'nın 6D030100 – «Hukuk» Anabilim Dalında "Felsefe PhD Doktoru" İlmi derecesini almak için hazırlamış olduğu "Çevrenin Korunması Alanında Ekolojik Kontrol ve Denetimin Hukuksal Esasları" konulu Doktora Tezi hakkındaki Yabancı Tez Danışmanı Prof. Dr. İlyas DOĞAN'ın

Fikri

Bilimsel Çalışmanın Teorik ve Pratik Anlamda Önemi

Doktora Öğrencisi Poşanov Nursultan Nurbayulının "Çevrenin Korunması Alanında Ekolojik Kontrol ve Denetimin Hukuksal Esasları" konulu doktora tezi, çevrenin korunması, doğal kaynakların doğru kullanımı, korunması ve çoğaltılması konusu her zaman önemli sorunların başında gelmiştir. Günümüzde de çevre sorunları çevreye ilişkin hukuk kurallarının ihlali vb. durumlarla güncelliğini korumaktadır. Çevre hukukuna ilişkin normların ihlali doğal olarak çevreye zarar vermektedir. İnsanoğlunun yani çevreyi kullananların sorumluluk sahibi olmamaları çevrenin kirlenmesi, arazinin bozulması ve toprağın verimsizleşmesi gibi sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu konuyu örneklerle anlatmak mümkündür. Mesela, su kanunlarına ilişkin kuralların ihlali susuzluk ve çölleşme sebebi olarak karşımıza çıksa, motorlu taşıtlara ilişkin kuralların ihlali çevrenin ve havanın kirletilmesi sorununu önümüze çıkarmaktadır. Çevrenin korunmasına yönelik kontrol ve denetimlerin esas amacı yukarıda sayılan olumsuz davranışların olmamasını sağlamak, olması halinde gerekli tedbirleri almak ve önlemektir.

Açıklamalardan anlaşılacağı üzere çevrenin korunmasına ilişkin kontrol ve denetimler süreklilik arzetmelidir. Ayrıca devletin yürüteceği kontrol ve denetimlerin bilimsellik çerçevesinde güncellenmesi, başarıya ulaştırmada bizleri bir adını öteye taşıyacaktır.

Çevrenin korunmasında kontrol ve denetimlerin hukuki statüsü günümüzdeki güncel sorunların başında gelmektedir. Onun için konunun bilimsel anlamda araştırılarak geliştirilmesinde yarar vardır.

Bilimsel Çalışmanın Teorik ve Pratik Anlamda Değeri

Kazakistan Cumhuriyetinde çevrenin korunması için gerçekleştirilecek kontrol ve denetimlerin hukuki anlamda garanti altına alınmasında Kazakistan Cumhuriyeti ve yabancı ülkelerin kanunlarının incelenerek karşılaştırılması ve nihayetinde hazırlanan teklifler, bilimsel çalışmanın teorik ve pratik anlamda değerini ortaya koymaktadır. Araştırmacının yapmış olduğu çalışmalar ve elde

КЕЛЕСІ БЕТКЕ ҚАРА
СМОТРИ НА ОБОРОТЕ

ettiği sonuçlar Kazakistanda ve yabancı ülkelerde yapmış olduğu sunum ve tebliğler çalışmanın bilimsellik değerini tespit niteliğindedir.

Bilimsel Çalışmanın Içeriği

Bilimsel çalışma birkaç bölüm ve kısımdan oluşmaktadır. Çalışma kendi içerisinde konu bütünlüğü ve bilimselliği içermektedir. İlk bölümde çevre kontrolü ve denetimine ilişkin tanımlar verilmekle birlikte çevre kontrolü ve denetimin hukuki varlığı açıklanmaya çalışılmış ve Devletin idari fonksiyonu olarak kontrol ve denetimin hukuki boyutları ele alınmıştır. İkinci bölümde ise, denetim çeşitlerinin hukuki anlamda düzenlenmesi konusuna değinilmiştir. Ücüncü bölümde denetimin geliştirilmesinde gerekli hukuki düzenlemeler üzerinde durulmuştur.

Bilimsel Çalışmanın Yeniliği

Bilimsel çalışma çevrenin korunmasına yönelik kontrol ve denetimlerin teorik, hukuki ve pratik anlamda araştırılarak bazı tekliflerin hazırlanması ve ilgili kurumlarda görüşe sunulması çalışmanın yeniliğini ortaya koymaktadır. Çevrenin korunmasına yönelik kanun normlarının hukuk sistemindeki yerinin netleştirilmesi ve kanunun güncellenmesi konusunda yapılan kanunlarda düşünülen değişiklik teklifleri bunun delili niteliğindedir.

Teklif

Bilimsel çalışma esaslarına göre hazırlanmış bir tez olarak kabul edilebilir. Bilimsellik ve neticeleri tespit edilmiş, savunma şartlarına sahip bir çalışmadır. Araştırmacının çalışmalarının desteklenmesi fikir ve tekliflerinin değerlendirilmesi yararlı olacaktır.

Çalışmadaki güncel konuları ve araştırmacının yaptığı araştırmaları ve teklifleri de dikkate alarak Poşanov Nursultan Nurbayulının "Çevrenin Korunması Alanında Ekolojik Kontrol ve Denetimin Hukuksal Esasları" konusunda - 6D030100 – «Hukuk» alanında PhD doktor ünvanı almak için hazırlamış olduğu doktora tezinin resmi komisyon huzurunda savunmaya kabul edilmesini rica ederim. 04.11.2019

Prof. Dr. İlyas DOĞAN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Genel Kamu Hukuku Anabilim Dalı Başkanı

КЕЛЕСІ БЕТКЕ ҚАРА
СМОТРИ НА ОБОРОТЕ

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің докторанты Пошанов Нұрсұлтан Нұрбайұлынын 6D030100-«Құқықтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындаған «Қоршаған ортаны қорғау саласындағы экологиялық бақылау мен қадағалаудың құқықтық негіздері» тақырыбындағы диссертациялық зерттеу жұмысына шетелдік ғылыми кеңесші доктор, профессор Илиас Доганның

ПІКІРІ

Ғылыми зерттеудің теориялық және тәжірибелік маңыздылығы.

Докторант Пошанов Нұрсұлтан Нұрбайұлының «Қоршаған ортаны қорғау саласындағы экологиялық бақылау мен қадағалаудың құқықтық негіздері» тақырыбындағы докторлық диссертациясы қоршаған табиғи ортаны қорғау, табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану, табиғи ресурстарды қорғау, молықтыру мен пайдалану саласындағы өзекті мәселеге арналған. Қазіргі кезде күн сайын қоршаған ортаны пайдалану саласымен байланысты көптеген құқық бұзушылықтар орын алып жатады. Соның салдарынан қоршаған ортаға белгілі бір мөлшерде зиян келеді. Яғни, табиғат пайдаланушылардың қоршаған ортаға жауапкершіліктпен қарамауы нәтижесінде экологиялық заңнама талаптарының сақталмауы, қоршаған ортаның ластануы, жердің бүлінуі мен топырақтың құнарсыздануы, су сапасы нормативтерінің сақталмауы, атмосфералық ауаны қорғаудың, оның ішінде көлік және басқа да жылжымалы құралдарды пайдалануға шығару және пайдалану кезінде техникалық регламенттердің, нормативтердің, ережелер мен өзге де талаптардың сақталмауы сияқты және тағы да басқа көптеген осындай олқылықтар орын алады. Ал қоршаған ортаны қорғау саласындағы экологиялық бақылау мен қадағалаудың басты міндеті жоғарыда аталған құқық бұзушылықтар мен қоршаған ортаға зиянын тигізетін басқа да іс-әрекеттердің алдын алу және болдырмау болып табылады.

Жоғарыда аталған мәселелерден ұғатынымыз, қоршаған ортаны үнемі бақылап, қадағалап отыру қажет. Сондай-ақ, қоршаған ортаға мемлекет тарапынан жүргізілетін экологиялық бақылау мен қадағалау саласын ғылыми тұрғыдан зерттеу арқылы бұл қызметті жүзеге асыру барысын одан әрі жетілдіру қажет.

Қоршаған ортаны қорғау саласындағы экологиялық бақылау мен қадағалаудың құқықтық негіздері шын мәнінде бүгінгі таңда өзекті мәселеге айналып отыр және ғылыми тұрғыдан зерттеуді талап етеді.

Ғылыми зерттеудің теориялық және тәжірибелік құндылығы.

Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау саласына жүргізілетін экологиялық бақылау мен қадағалау мәселелерін құқықтық қамтамасыз етуде Қазақстан Республикасы мен шет мемлекеттерінің заңнамасы мен тәжірибесіне салыстырмалы талдау негізінде жүргізілген зерттеу нәтижесінде алынған ұсыныстары осы саладағы құқықтық тұрғыдан дамуға ие және құқықшығармашылық барысында қолдану мүмкіндігі жұмыстың

КЕЛЕСІ БЕТКЕ ҚАРА
СМОТРИ НА ОБОРОТЕ

теориялық және тәжірибелік құндылығын көрсетеді. Автордың осы тақырып бойынша Қазақстанда және шетелдік ғылыми басылымдарда жариялаған еңбектері оның құзыреттілігін дәлелдейді.

Ғылыми зерттеудің құрылымы мен көлемі.

Диссертациялық зерттеу жұмысының құрылымы бірнеше тараулар мен бөлімшелерден тұрады және олардың тақырыптары өзара құрылымдық байланысқа ие. Бірінші тарауда, экологиялық бақылау мен қадағалаудың түсінігі, құқықтық болмысы, мазмұны және экологиялық бақылау мен қадағалаудың мемлекеттің басқару функциясы ретіндегі сипаттамасы қарастырылса, екінші тарауда экологиялық бақылау түрлерінің құқықтық реттелуі зерттеледі. Ал диссертацияның үшінші тарауында экологиялық бақылауды жетілдірудің ұйымдық құқықтық мәселелері қарастырылады.

Ғылыми зерттеудің жаңалығы.

Диссертациялық деңгейде қоршаған ортаны қорғау саласындағы экологиялық бақылау мен қадағалаудың теориялық, құқықтық және тәжірибелік мәселелерін кешенді зерттеу жүргізуінен көрініс табады. Экологиялық бақылау мен қадағалау туралы заңнама нормаларының құқық жүйесіндегі орнын нақтылап, осы саладағы заңнаманы жетілдіруге ұсыныс жасауымен дәлелденеді.

Ұсыныс.

Докторлық диссертация қойылатын талаптарға толық сай келеді. Ғылыми жаңалығы мен қорытындылары дәлелді, қорғауға ұсынатын тұжырымдары да негізді, әрі дәйекті. Ізденушінің пікірлері мен ұсыныстарының қолданбалык маңызы жоғары.

Жұмыстың осындай өзіндік ерекшеліктері мен жетістіктерін ескере отырып, Пошанов Нұрсұлтан Нұрбайұлының «Қоршаған ортаны қорғау саласындағы экологиялық бақылау мен қадағалаудың құқықтық негіздері» тақырыбында 6D030100-«Құқықтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындалған диссертациялық зерттеу жұмысын Диссертациялық кеңесте ресми қорғауға ұсынамын.

Анкара Хажы Байрам Вели Университеті,
Заң факультеті, Жалпы мемлекеттік құқық
кафедрасының меңгерушісі,
доктор, профессор (қолы) **Илиас Доган**

Осы құжаттың түрік тілінен қазақ тіліне түпнұсқасына сай аударылғанын растаймын.

ф.ғ.к., доцент м.а. Ашимов Р.Ж.
Аудармашы

КЕЛЕСІ БЕТКЕ ҚАРА
СМОТРИ НА ОБОРОТЕ

2020 жылдың қыркүйек айының бірінші күні. Мен, Жусипбаева Дана Умбеткызы, Түркістан облысының нотариаттық округінің нотариусы, Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Халыққа құқықтық көмек және заңгерлік қызмет көрсетуді ұйымдастыру комитеті берген № 0000817, 15.03.2007 жылғы мемлекеттік лицензиясы негізінде қызмет ететін, осы құжаттың түпнұсқасымен сәйкес аударылғандығын растайтын маған белгілі аудармашы **Ашимов Рустам Жорашовичтің** қолының түпнұсқалығын куәландырдым.

Құжатқа қол қоюшының жеке басы анықталды, әрекет қабілеттілігі және оның өкілеттілігі тексерілді.

№ **5598** тізілімде тіркелді

Өндірілді: ҚР «Нот.туралы» Заңы 30-1 бабы, 2т. нег

Нотариус: ________________

КЕЛЕСІ БЕТКЕ ҚАРА
СМОТРИ НА ОБОРОТЕ

НӨМІРЛЕНГЕН БАУЛАНҒАН
МӨРМЕН БЕКІТІЛГЕН.
ПРОШНУРОВАНО, ПРОНУМЕРОВАНО
И СКРЕПЛЕНО ПЕЧАТЬЮ 5 ЛИСТОВ.
Нотариус